

Isaac Deutscher (1967)

Den ”nya vänstern” och ”ideologiernas död”¹

Den första punkten som Isaac Deutscher försökte att reda ut var i vilken utsträckning den så kallade nya vänstern ansåg sig annorlunda än andra radikala grupper i det förflutna och vad som ligger bakom dess anspråk på att bekänna sig till en pragmatisk, icke-ideologisk inriktning:

Deutscher: Begreppet ”ideologi” har skilda innebörder i skilda språk och i skilda sammanhang. För en del år sedan förkunnade några författare ”ideologiernas död”. Vad menade de med detta? När man studerade deras förkunnelse närmare, så upptäckte man att vad de ville tillkännage var ”kommunismens och marxismens död”, men eftersom detta skulle låta trivalt, banalt och reaktionärt, använde de sig av en mer respektabel formulering: ideologiernas död. De gamla förhoppningarna och idéerna om sättet att förändra samhället var urmodiga och kunde slopas, vidhöll man.

När de proklamerade ideologiernas död förkunnade de i själva verket nederlaget för sin egen ideologi, för deras passiva försök att försona sig med samhället sådant det nu var. Bland dessa ”profeter” fanns före detta vänsteranhängare, kommunister, socialister och trotskister.

Vi måste också ha den andra betydelsen av begreppet ”ideologi” i minnet. Man skulle kunna säga att Marx försökte att komma bort ifrån ideologin, men hans innebörder var helt andra. Han syftade på det falska medvetandet, de falska idéerna, fetischerna som olika samhällsklasser skapar åt sig för att omedvetet skylla över de verkliga förhållandena, för att idealisera sin egen ställning i samhället. I denna – marxistiska – mening var den franska revolutionens paroller ”Frihet, Jämlikhet, Broderskap” ett uttryck för en ideologi. Revolutionens verkliga innebörd var utkristalliserandet av en borgerlig samhällsordning. Den ideologiska svepningen som dolde detta förhållande var Friheten, Jämlikheten och Broderskapet.

När era före detta vänsteranhängare förkunnar ideologiernas död, så säger de i själva verket: ”Jag återvänder nog till det respektabla samhället. Jag tänker inte hålla på att storma den existerande ordningens befästningar.” Några av er på den så kallade nya vänsterkanten vill överge all slags ideologi till förmån för pragmatismen. Detta betyder i själva verket att ni strävar efter att komma bort ifrån de stora idéerna om samhället och dess förvandling, för att i stället omfatta pragmatismen.

Men också pragmatismen är en idé. Jag tror att ni lurar er själva, om ni tror att ni ”kommer undan ideologierna” genom att byta ut ideologin mot pragmatismen. Nej, ni byter bara en ideologi mot en annan. Pragmatismen säger: ”Framgång i praktiken betyder fördelar i praktiken – det är mitt mått på rätt och fel i vad *jag anser*.” Men detta är ett ideologiskt påstående – och därför en ideologi som vilken som helst annan.

Men har ni förresten någonting att göra er av med? Har ni hittills omfattat någon ideologi, som ni vill kasta över bord? Om ni verkligen tänker byta ut ideologierna mot pragmatismen, varför kallar ni er då för en ny vänster, vad är det för ”nytt” i ert program? Pragmatismen är i det närmaste lika gammal som det amerikanska filosofiska tänkandet.

¹ Våren 1967 tillbringade Deutscher sex veckor vid Harpur College, University of New York i Binghamton, som gästprofessor i statskunskap. Han ägnade många timmar åt diskussioner med de radikala studenterna. Detta är en av dem som nedtecknades och publicerades i första numret av *The New Left Forum*, vilken Deutscher hjälpte till att starta.

Det är uppenbart också för den mest tillfällige iakttagare att ni kallar er för den nya vänstern, inte för att ni har en ny filosofi, utan för att ni vill skilja er från den tidigare generationen marxister eller leninister eller trotskister. Ni anser, helt riktigt, att era föräldrar har misslyckats och att ni vill börja om på nytt.

Detta låter mycket bra: nya människor gör en ny start och kallar sig för en ny vänster. Men i vilken bemärkelse är ni de ”nya människorna”? För att ni är unga? Unga människor kan bli mycket gamla, om de sätter igång med mycket gamla idéer, och detta är förvisso en betydligt viktigare punkt än den ålderskategori man tillhör. Jag föreslår att ni först definierar vilken ny idé det är ni står för. I vilka avseenden står ni i motsättning till era föräldrar, vilka av deras idéer är det ni opponerar er mot. Om ni bara förkunnar att ”detta-är-ideologiernas-död”, så börjar ni just där de lidit bankrutt, och en bankrutt kan inte vara någon utgångspunkt.

Det är också uppenbart att det som förenar er i den nya vänstern i själva verket är ett känslomässigt främlingskap inför och opposition mot detta självbelåtna, förnöjda, välnärda och ändå fördummade borgerliga samhälle.

Whiteman: Detta missnöje är en del av en gemensam nämnare, precis som pragmatismen. Men det viktigaste inslaget är humanismen anser jag.

Deutscher: Humanismen har under flera generationer ansetts vara den gemensamma nämnaren för alla politiska rörelser, ideologier, religioner och partier och detta faktum bevisar att den inte kan vara en gemensam nämnare. Om du frågar president Johnson om han är humanist, så skulle han förvisso svara: ”Ja, det är jag.” Till och med Hitler skulle ha sagt sig vara en humanist. Det var bara vissa delar av mänskligheten som han behandlade omänskligt. Hur tolkar man humanismen?

Whiteman: Humanismen anser den mänskliga individen vara oändligt värdefull.

Deutscher: Den definitionen är för vag och alldeles för omfattande för att ha någon som helst innebörd. ”Den mänskliga varelsen är oändligt värdefull ...” Detta är knappast någon särskilt ny idé. Den daterar sig till den gamla kristendomen eller judendomen, om man så vill, men är ingalunda den nya vänsterns tanke. Varför kallar ni er då inte gammalkristna eller gammaljudiska?

Whiteman: Man har tilldelat oss namnet.

Deutscher: Ursäkta mig, men en politisk beteckning är inte något namn som man tilldelas vid något slags dop, som en baby, vilket man måste acceptera och som man, dessutom, kan ändra när man har blivit vuxen. ”Den nya vänstern” låter ana en politisk attityd.

Wurtzel: Med termen ny vänster åsyftar vi den del av vår generation som motsvarar de radikala på trettioalet.

Deutscher: Här både upprättar ni kontakt med och bryter ni med den ”gamla” vänstern. Ni är deras motsvarighet, men ändå är ni annorlunda. I vilken bemärkelse är den nya vänstern en motsvarighet till trettioalets radikala grupper? De representerade en opposition mot den existerande sociala ordningen och en förhoppning om att störta eller förändra den ordningen. Vill ni förändra ert samhälle och vilket samhälle vill ni ha i stället? Anser ni offentlig kontroll och offentligt ägande vara en viktig princip för ert eget och andra samhällen? Med andra ord – är ni socialister?

Jag är medveten om att den nya vänstern omfattar både de som anser sig själva vara socialister och de som kan beskrivas som ickesocialistiska radikaler. Det är politiskt mycket viktigt, i synnerhet vid den här tidpunkten i Förenta staterna, att de alla samarbetar för vissa begränsade mål: i motståndet mot kriget i Vietnam, i kampen för medborgerliga rättigheter.

Men denna skillnad mellan socialister och ickesocialister kan för den skull inte betraktas bara som en smärre meningsskiljaktighet.

Det är en grundläggande skillnad, eftersom vi under den finner två skilda föreställningar om samhällets organisation. Det är helt klart att en socialist betraktar frågan om krig och fred ur ett helt annat sammanhang än ickesocialisten. Den senare utgår ifrån antagandet att rasfrågorna kan lösas inom ramen för den existerande ekonomiska och sociala ordningen. Socialisten säger däremot: ”Vi skall försöka att förbättra negerns ställning så mycket vi kan inom ramen för den här sociala strukturen. Men ytterst är det bara ett annat slags samhälle som kan möjliggöra rasdiskrimineringens försvinnande.”

Radikalen kommer att säga: ”Kanske kommer en annan president att föra en mer vettig utrikespolitik, så att vi inte med jämna mellanrum kastas in i motbudande, orättfärdiga krig runt om i världen.” Socialisten skulle säga: ”Så länge man har det här sociala systemet, oavsett vilken president det är, så kommer vi fortfarande att ha imperialistiska krig som förs av vårt land.” Skillnaden i attityd och slutsatser mellan socialisten och ickesocialisten är grundläggande: den återspeglar motsatta perspektiv och förhoppningar. Ni skyggar för dessa frågor och detta är en svaghet. För eller senare måste ni lösa dem.

Wurtzel: Dagens nya vänster strävar, kanske omedvetet, efter att kämpa för de förtryckta minoriteterna ... de som förtrycks av rasism, de som förtrycks ekonomiskt.

Deutscher: Vad betyder ”förtryckta minoriteter”? Skulle det betyda att majoriteten i det här samhället inte är förtryckt? Anser ni att majoriteten av arbetarna i det här landet inte är förtryckta? Anser ni att majoriteten av de vita arbetarna i det här landet inte skulle vara förtryckta?

Wurtzel: Jo, men det finns olika grader av förtryck.

Deutscher: Ni vänder er med andra ord bara till de minoriteter som lider av förtryck flera gånger om. Uppenbarligen svarar dessa minoriteter mer beredvilligt på varje rop om motstånd mot de existerande makterna. Men inget samhälle har hittills ändrats, när den rörelse som arbetat på förändringen enbart stött sig på minoriteter.

Davis: Jag tycker att hela samhället känns förtryckt, alienerat, missnöjt över vår smaklösa och ytliga kultur.

Deutscher: Du kanske inte anar det, men din känsla är på sätt och vis en i högsta grad marxistisk föreställning. Marx själv säger att det inte bara är arbetarens, utan också kapitalistens föreställningar och identitet, som förvanskas av de uppgifter han har i samhället. Det finns avsnitt hos Marx, där han talar nästan passionerat om kapitalisterna som också är offer för det system vars agenter de själva är. Det är systemet som gör såväl förtryckaren som den förtryckta till karikatyrer av mänskliga varelser.

Det är de grundläggande, materiella och politiska intressena, som tvingar de egendomsägande klasserna att försvara det här systemet. Arbetarklassen kan försona sig med detta, men den har inget intresse av att vidmakthålla det. Den kan kanske vara behjälplig därtill genom bristande insikt och falskt medvetande. Men genom att vi inte gör någon skillnad mellan de besuttna och de obesuttna klasserna, mellan arbetaren och aktieinnehavaren, så fjärrar vi oss från realiteterna.

Professor Leiman: Vi kanske skall vara medvetna om att det existerar ett mycket högt klass-medvetande i Amerika, inte inom arbetarklassen tyvärr, men inom bourgeoisin. Låt oss för ögonblicket anta att nya vänsterns syfte är att förändra den nuvarande ordningen i socialistisk riktning – och i det hänseendet följer man den radikala idériktningen sedan trettiotalet – trots detta återstår en avgörande skillnad mellan dessa två rörelser. Radikalerna på trettiotalet

trodde att arbetarklassen, naturligtvis med hjälp av de intellektuella, kanske med dem i ledningen, skulle stå för den avgörande insatsen i förändringen.

Som jag har fattat det så har den nya vänstern, som fick sina flesta tidiga impulser från C. Wright Mills, övergivit den tanken. Och de övergav den av det ”pragmatiska” skälet att arbetarklassen inte föreföll radikalt inställd. Fackföreningarnas hela energi gick ut på att åstadkomma högre löner och bättre villkor. Det blev en strid om den dagliga välfärden, inte en klasstrid.

Av detta drog den nya vänstern slutsatsen – och här talar jag om förhållandena för omkring tio år sedan – att eftersom man inte kan lita på arbetarklassen som förändringens garant, så måste man lita på andra grupper. På vilka? På de intellektuella? Kanske negrerna?

Deutscher: Jag kände Wright Mills mycket väl och min sista diskussion med honom före hans död handlade just om detta: vilken kraft i samhället skall ställa sig bakom socialismen? Han trodde inte att arbetarklassen kunde åstadkomma ett socialistiskt samhälle. Men Mills’ tankar om en elit, som förändringens främsta verkställare tvingade fram frågan: vad för en elit? En elit existerar inte i något vakuum. Den är en del av samhället, den är en del av en klass. Men Wright Mills hade kommit mycket nära en marxistisk syn i många hänseenden. Och man skall inte så att säga återvända till den unge Wright Mills i stället för att ta del av hans intellektuella erfarenheter och utveckling.

Man skall åtminstone börja där han slutade, inte där han själv började. Tanken på eliten som socialismens främsta företrädare tilltalar er, eftersom ni tror att det fritar er från tvånget att analysera ekonomin och klasstrukturen i samhället. Det döljer hela det stora berget i en dimma, där toppen – eliten – sticker upp, tydlig och klar.

Ni anser att er nya vänster i vissa avseenden motsvarar vänstergrupperna på trettioalet, men ni vill åstadkomma något ännu bättre – men detta betyder inte att ni kan förkasta deras samhällsanalys, vilken är lika giltig nu som på deras tid.

Davis: Den analysen av ekonomin och klasserna för med sig en stelhet, som den nya vänstern vill undvika. På trettioalet förelåg de verkliga chanserna till en egentlig social revolution, men vänstern upplöstes på grund av ideologiska bråk.

Deutscher: Här tar du grundligt miste. Hela historien är full av ”ideologiska bråk”. I tusentals år har folk ”bråkat” över ideologiska frågor. Det finns ingen ände på de ideologiska splittringarna inom kristendomen, reformationen, katolska kyrkan, muhammedanismen, judendomen och inom de politiska partierna.

Allt mänskligt tänkande och all mänsklig organisation är underordnade dessa splittringar. Vare sig du gillar eller ogillar det, så är ”bråket” själva liv n, så var inte föraktfull gentemot det. Vad som är bråk för dig är inget annat än skillnader i åsikter.

Du ansåg att vissa grupper intog skilda ståndpunkter, för att sedan befinna sig i en återvändsgränd, och ni vill ni – ”den nya vänstern” – undvika deras öde. Först och främst måste ni överväga om de hamnade där för att de hade skilda åsikter eller av någon annan orsak. Enligt min uppfattning hamnade vänstern i en återvändsgränd just för att den inte ville debattera de olika inriktningarna öppet och ärligt.

Kommunistpartiet ville inte ”bråka” med Roosevelt och man understödde helt och fullt hans New Deal. Ur Stalins synpunkt – men inte ur den amerikanska vänsterns – fanns det goda skäl för denna ”fredliga samexistens”. Från att ha varit marxister kunde medlemmarna i kommunistpartiet bli Rooseveltanhängare. Sedan ville kommunisterna inte heller ”bråka” med Stalin, kritisera hans politik, och därför blev de själva måltavlor för Stalins politik. I det hänseendet begick de moraliskt och politiskt självmord. De ville inte ”bråka” med Stalin, inte

heller med Roosevelt – och ni kommer inte heller att bli mycket klokare om ni drar er undan den ideologiska debatten.

Davis: Varför tror du att det måste finnas en fast, ideologisk grundval innan den nya vänstern kan börja vara aktiv? Kan inte ideologi uppstå ur själva agerandet?

Deutscher: Jag påstår inte att ni inte skulle vara aktiva i det här ögonblicket. Jag utgick ifrån förutsättningen att socialister och ickesocialister skulle samarbeta inom den nya vänstern i speciella frågor. Du behöver inte nödvändigtvis vara överens i allt med den kamrat som marscherar vid sidan om dig i en demonstration mot kriget i Vietnam. Detta tog vi för givet i början av vår diskussion.

Före Vietnamkriget hade vi Koreakriget och Suezkriget. Är det inte troligt att vi får ytterligare ett krig efter Vietnam? Vi är trots allt akademiker, så kallade intellektuella, vi är inte enbart intresserade av vår nästa antikrigsdemonstration. Är vi inte också intresserade av principer och framtidsutsikter?

Varthän är vi på väg? Åt vilket håll? Korea, Suez, Vietnam, medborgerliga rättigheter, rasfrågor, missnöje med det självgoda konsumtionssamhället – är allt detta bara delar av en mycket större frågeställning som vi borde uppehålla oss vid?

Jag känner mig inte så lite bekymrad över en annan tendens hos den nya vänstern. Den nya vänstern är i regel inskränkt till studenter och intellektuella (och jag har mycken sympati för studenter i er ålder, jag har stort utbyte av mötena med er). För bara ett par år sedan, under min förra vistelse i USA, så talade jag inte samma språk med universitetsungdomen. Antingen var de likgiltiga för politiska och sociala frågor eller också i högsta grad reaktionära och chauvinistiska.

I dag känner jag åtskillig sympati för studenter i er ålder, men jag är bekymrad över era stundom förvirrade funderingar och över ert högmod och över att ni drar er undan de verkligt stora frågorna och att ni isolerar er från samhället.

Ni rasar ut inne på universitetsområdet, men ni har ingen brinnande ambition att föra ut ert budskap till folket där utanför. Vad är i själva verket universitetsområdet? Det är bara ett fortskaffningsmedel som ni använder er av under ett par tre, fyra eller fem år. Sedan tar ni era slutexamina, ni hoppar av och ser er om efter ett arbete. Nya människor kliver på. I sällskap med sina medresenärer kan man vara mycket radikal. Men trots allt: man löser inte sitt samhälles problem på vägen mellan två busshållplatser.

Varje politisk rörelse som enbart stödjer sig på studenter kännetecknas av en grundläggande politisk och moralisk ostadighet. Nu spelar studenterna en mycket stor roll i flera länder i världen. Glöm inte att bakom slakten på hundratusenden obehäpnade och försvarslösa kommunister, kvinnor och barn, i Indonesien, var det studenterna som var den pådrivande kraften.

Enligt min uppfattning är studenterna i det här landet på rätt sida om barrikaderna. Men jag erinrar mig också den tid, då studenterna fungerade som de fascistiska rörelsernas stöttrupper i Europa. Jag erinrar mig studenterna i mitt eget hemland, vilka vigde all sin politiska energi åt att genomdriva segregationen av judar vid universitetet i Warszawa.

Studenternas roll förändras. De utgör inget pålitligt inslag i samhället. De är, om ni tillåter mig att använda denna föraktfulla term, ideologiskt opålitliga. Studenter kan vara mycket goda företrädare för fascismen eller de kan vara mycket goda förespråkare för den nya vänstern eller mycket goda förespråkare för kommunismen under vissa omständigheter. Jag känner mig lite obehaglig till mods, eftersom jag känner till era föregångare, de som antingen

gynnade McCarthyismen eller betraktade den med likgiltighet. Och jag känner inte de som kommer efter er hit, till samma universitet.

Vad som främst intresserar mig är den moraliska och politiska kontinuiteten i varje samhälles utveckling.

Ert nuvarande, breda samarbete inom universitetet ger er känslan av att vara självtillräckliga. Hur stark är kontinuiteten och fastheten i er opposition mot negrernas behandling, mot de imperialistiska krigen utomlands, mot åsidosättandet av de medborgerliga rättigheterna?

Så länge denna opposition inte är grundad på någon fast klass i samhället (jag skall strax förklara vad jag menar med detta), är den till stor del ineffektiv, oavsett hur viktig den än må vara för tillfället. Har ni frågat er själva varför ni är så ineffektiva? Det beror just på att ni begränsar er verksamhet till universitetsområdet och till den korta "resan" genom universitetet.

Ni kommer snart att skingra er och försvinna in i er borgerliga miljö. Ni kommer att ha er familj, ert arbete, er karriär att ta hänsyn till. Nu är ni opåverkade. Ni är som drakar som flyger omkring i luften utan några linor som håller er fast vid jorden. Men snart kommer ni att känna av linan. Ni representerar inte bara era egna speciella känslor. Ni representerar också oppositionen mot er egen klass. Till skillnad från era föräldrar, som är bundna av moraliska förpliktelser och konventionalism, är ni opåverkade och på ett eftertryckligt, tveklöst och klart sätt uttrycker ni allt det missnöje och all den besvikelse, som också era egna föräldrar innerst inne upplever (även om de inte vill medge det inför er).

När ni säger att ni inte tror att arbetarna skulle vara kapabla att åstadkomma någon förändring av den nuvarande otillfredsställande samhällsordningen, så ger ni i själva verket inte uttryck åt något annat än era föräldrars småborgerliga (eller medelklassaktiga) attityd gentemot arbetarna.

Davis: Hur kan man hysa annat än förakt för arbetarna i Amerika i dag? Fackförbunden är bara intresserade av att öka timpenningen med så och så många cent. Den enda radikala grupp som den nya vänstern vänder sig till är trasproletariatet.

Deutscher: Trasproletariat förändrar inga samhällen. Om de stora klasserna förändrar samhället, så kan trasproletariatet följa efter dem. Men när jag talar om arbetarklassen syftar jag inte på fackföreningarna, som bara är arbetarklassens byråkratiska utväxter. Jag tänker inte på de äldre arbetare som blivit korruperade och demoraliserade av det här samhället och är samhällets offer. De minns hur förtvivlat illa de hade det ställt under trettioalet. Nu har de det litet bättre, så därför sitter de och tittar på TV och kör omkring i sina bilar.

Men dessa smulor från överflödssamhället tillfredsställer inte er och de tillfredsställer inte de yngre arbetarna. Har ni försökt att prata med dem? Hur vet ni att de inte är lika missnöjda som ni är? Lika besvikna och lurade som ni, fast med betydligt djupare och dolda sår?

Ni utgår från förutsättningen att ni är de intelligenta och känsliga skönandarna som verkligen ser hur illa ställt det är med det här samhället, eftersom ni nu ligger vid universitet, och ni anser att den yngling som tillbringar hela sitt liv med det mest monotona arbete vid det löpande bandet inte inser detta?

Ni plågas av att er opposition mot det ni avskyr är så ineffektiv. Varför är den det? Ni är intellektuella och ert främsta vapen är ordet. Er protest kan inte vara annat än muntlig och den muntliga protesten blir tröttsam när den upprepas och inte leder någonstans.

För att en protest skall bli effektiv måste den förankras i den sociala verkligheten, i nationens produktivkrafter. För ett fyrtioal år sedan strejkade hamnarbetarna i London i protest mot den

brittiska regeringen och vägrade att lasta ammunition till de vita arméer som bekämpade den ryska revolutionen. Ni kan inte strejka och vägra lasta ammunition som skall till Vietnam.

Här kan marxismen hjälpa till att klargöra er egen position. Ni står utanför produktionsprocessen. Ni måste begränsa er till en muntlig protest – och detta är viktigt: ”Och i begynnelsen var ordet.” Ni skall fortsätta med er protest, men den blir effektiv först om den går vidare från ord till handling.

Ni är inte rustade för handling, men den unge arbetaren är det – förutsatt att ni förbereder honom – eftersom han befinner sig mitt i den produktionsprocess som upprätthåller hela samhällets existens. Ni är översvallande aktiva i den sociala tillvarons utkanter, medan arbetarna står passiva mitt i centrum. Detta är vårt samhälles tragedi. Om ni inte gör något åt denna motsättning, så kommer ni att lida nederlag.

Den andra grupp personer med vilka ni arbetar, och skall fortsätta att arbeta med – negrerna – är också en marginell grupp i produktionsprocessen. Deras möjligheter är också marginella och verbala – och jag är inte säker på att de inte emellanåt talar i rastermer i stället för i klasstermer. På samma sätt som motsättningen mellan er egen aktivitet och passiviteten hos den vite arbetaren är en av orimligheterna i er vardag, så finns det en orimlighet mellan den isolerade negerns aktivitet och likgiltigheten hos den vite arbetaren.

Davis: Vi är alltför medvetna om att universitetet inte får förväxlas med samhället. Men vi behöver alltjämt tekniken bättre än allmänna svepande ideologiska förklaringar.

Deutscher: Ingen kan definiera ”teknik” för er. Försök att upprätta andliga och intellektuella kontakter med dessa unga arbetare som är benägna att tänka efter, som kan läsa populära framställningar om sociala angelägenheter och vill förstå vad som händer runt omkring dem. Sedan kan vi ta upp diskussionen om ”förändringens verkställare” på nytt. Under den ryska revolutionen spelade studenterna en viktig roll: de var de budbärare som förde tanken på socialismen ut ur universitetssalarna till alla klasser i samhället och i synnerhet till arbetarklassen. Och i det hänseendet visade de sig vara både värdefulla och effektiva.

Min kritik av den nya vänstern orsakas just av oron över att så mycken idealism, intensitet och så många goda ambitioner skulle slösas bort, om den nya vänstern inte finner sin rätta väg och inriktning. Ni har ett samband med vänstern från trettioalet och det sambandet vill ni bryta. Men ni har ändå en hel del att lära av den. Och framför allt: ni kan inte fly undan de fundamentala samhällsproblemen.

Dessa föga utvecklade trettiotalsmarxister lärde sig endast marxismens ABC. Så kom Stalin och förvandlade alfabetet till hieroglyfer. Men marxismen utgör fortfarande en stor källa till kunskap, vilken ni knappast kan undvara.

Var inte Karl Marx den mest inflytelserike tänkaren under de senaste två eller tre århundradena i historien? Vems arbete har haft en större påverkan än hans? Alla era massmedia, som arbetar för full maskin för att trubba av ert förstånd och undergräva era sinnen (och vilka är så föraktfulla i era ögon), trummar in i era huvuden att marxismen är föråldrad. Och 99 procent av den nya vänstern anlägger en överlägsen min och upprepar: marxismen är föråldrad.

Men ändå, om jag får göra en parafra på ett populärt engelskt bevingat ord: aldrig har så många talat så mycket om något de känner så lite. Ni behöver inte acceptera Marx, men innan ni förkastar hans idéer bör ni läsa honom, insupa kunskapen och sedan tänka självständigt. Och det är inte nödvändigt att vara alltför utilistisk och ”anpassa” marxismen till Förenta staterna eller till Europa eller till Ryssland.

Davis: Nya vänstern har en känsla av att marxismen var korrumpierad, och detta avståndstagande bygger inte enbart på den ryska erfarenheten.

Deutscher: Det är just den marxistiska metoden som kan hjälpa er att analysera ert avståndstagande till marxismen, så som den hittills har "anpassats". Stalinismen inskränkte sig inte enbart till Ryssland. Den hade ett olyckligt inflytande på arbetarrörelsen i ert eget land och den förvred den begynnande framväxten av en marxism här som på andra håll. Era första marxister var kanske inte lika konstruktiva och inspirerande som de Ryssland, Polen eller Tyskland skapade. Men om ni läser deras äldre skrifter, kommer ni alltså att återfinna åtskilliga idéer som belyser dagens Amerika.

Amerika har sina egna socialistiska idétraditioner. Inget i historien börjar *ex nihilo* och världen börjar inte med den nya vänstern. För ett århundrade sedan befann sig unga människor också i revolt och ni lider ingen brist på revolutionära traditioner att knyta an till. Varje reaktion mot traditionen är också den ett återknytande.

Era föregångare för ett halvt århundrade sedan måste slåss med ett samhälle i full dynamisk kapitalistisk expansion, medan ni nu är vittnen till en degenererad kapitalism som bara kan fortleva som imperialism. Ni är också medvetna om en annan paradox i ert samhälle: ju längre den ekonomiska expansionen går desto mer tycks samhället sjunka kulturellt. Och ni är precis lika otåliga och missnöjda över fattigdomen mitt i överflödet som ni är över bourgeoisins självgodhet och självtillräcklighet, dess habegär och statustänkande.

Men lura er inte att tro att ert syfte – "den direkta demokratin" – eller som ni själv framställer det: "att varje individ skall ha en röst i beslutsprocesserna" – är något annat än en vag och meningslös slogan. Det betyder att ni vill delta i skötseln av samhället sådant som det är. Men sådant som samhället är utesluts ni per definition från deltagande. Därtill fordras ett nytt slags samhälle.

Och när ni förkunnar ideologiernas död, så accepterar ni också i och med detta den härskande ideologin i just det samhälle som utestänger er från deltagande, det samhälle mot vilket ni reser er i revolt.